

PŘÍPADOVÁ STUDIE PRO HOSPODÁŘSKY A SOCIÁLNĚ OHROŽENÁ ÚZEMÍ SEMILSKO

PODPORA REGIONÁLNĚ SPECIFICKÝCH AKTIVIT V RÁMCI SRR ČR 2021+

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

**Liberecký
kraj**

PŘÍPADOVÁ STUDIE PRO HOSPODÁŘSKY A SOCIÁLNĚ OHROŽENÁ ÚZEMÍ SEMILSKO

PODPORA REGIONÁLNĚ SPECIFICKÝCH AKTIVIT V RÁMCI SRR ČR 2021+

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

**Liberecký
kraj**

Obsah

Úvod	2
1. Východiska pro zpracování studie	3
1.1. Národní úroveň	3
1.2. Regionální úroveň	4
1.3. Místní úroveň	5
2. Analýza území Semilska a identifikace hlavních problémů a výzev	6
Obyvatelstvo a sídelní struktura	6
Ekonomické podmínky	7
Veřejné služby	8
Cestovní ruch, sport a kultura	10
Infrastruktura	12
Životní prostředí	14
Rozvoj a správa území	15
3. Analýza silných a slabých stránek území	17
4. Navržené oblasti pro rozvoj Semilska	19
4.1. Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	19
4.2. Místní šetření v území	20
4.3. Rozvojové oblasti vycházející z analýzy území	23
Závěr	33
Seznam zkratk	34
Seznam indikátorů	40

Úvod

Cílem této případové studie je poukázat na problémy a výzvy pro správní obvod obce s rozšířenou působností Semily (dále jen „SO ORP Semily“) jako hospodářsky a sociálně ohroženého území dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen „SRR ČR 2021+“). Zároveň poukazuje na možnosti, které SRR ČR 2021+ a její akční plány nabízejí k rozvoji této oblasti. Níže je zobrazeno území SO ORP Semily.

SO ORP SEMILY

k 1. 1. 2024

Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem

- Lomnice nad Popelkou
- Semily
- obec

Zdroj: KÚLK

1. Východiska pro zpracování studie

Vývoj SO ORP Semily probíhá v kontextu s vývojem Libereckého kraje a celé České republiky a je tedy nezbytné, aby i koncepční dokumenty zabývající se rozvojem tohoto území vycházely z koncepčních dokumentů vyšších územních celků.

1.1. Národní úroveň

Česká republika 2030

Na národní úrovni je strategickým rámcem dokument Česká republika 2030. Definuje směr, kterým by se rozvoj naší země a společnosti měl vydat v příštích desetiletích. Jeho naplnění by mělo zvýšit kvalitu života v České republice a nasměrovat k rozvoji, který bude udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni. Vládou ČR byl schválen v dubnu 2017.

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+

Hlavním smyslem SRR ČR 2021+ je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup. Dále také definovat, jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby byla podporována konkurenceschopnost, snižovány regionální disparity a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území. Garantem regionálního rozvoje na národní úrovni je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

SRR ČR 2021+ pojmenovává oblasti (témata), kde je potřebný nebo žádoucí územně specifický přístup. Jednotlivá témata se vzájemně prolínají a některá území mohou spadat do více než jednoho tématu. V následující tabulce jsou uvedena témata regionálního rozvoje včetně vztahu k území Libereckého kraje.

Tab. 1: Geografické vymezení témat regionálního rozvoje v SRR ČR 2021+

Téma	Vymezení v rámci České republiky	Vymezení v rámci Libereckého kraje
Metropolitní území	Praha, Brno, Ostrava a jejich zázemí	---
Aglomerace	Ostatní krajská města + Opava a Chomutov	Aglomerace Liberec-Jablonec nad Nisou
Regionální centra a jejich venkovské zázemí	Sídla s více než 15 tisíci obyvateli a spádovým územím alespoň 30 tisíc obyvatel	Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov
Strukturálně postižené kraje	Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj	---
Hospodářsky a sociálně ohrožená území	Správní obvody ORP definované na základě stanovených indikátorů a správní území obcí zasahujících do bývalých vojenských újezdů	ORP Nový Bor, ORP Frýdlant, ORP Tanvald a ORP Semily + správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko

Zdroj: SRR ČR 2021+

SRR ČR 2021+ vymezuje hospodářsky a sociálně ohrožená území na základě zvolených indikátorů, u nichž je používána průměrná hodnota za období 2013–2017. Jedná se o tyto indikátory:

- intenzita bytové výstavby,
- hrubá míra celkového přírůstku počtu obyvatel,
- index stáří,
- podíl nezaměstnaných osob,
- intenzita podnikatelské aktivity.

Politika územního rozvoje ČR

Politika územního rozvoje ČR je nástroj územního plánování pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni.

V rámci aktuálně platné Politiky územního rozvoje ČR, po Aktualizaci č. 7, není území Semilská zařazeno mezi rozvojové ani specifické oblasti a nejsou zde definovány žádné požadavky a úkoly pro navazující územně plánovací činnost.

1.2. Regionální úroveň

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027

Základním strategickým dokumentem na regionální úrovni je Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027 (dále jen „SRLK 2021–2027“).

V rámci SRLK 2021–2027 vymezuje Liberecký kraj území, která vykazují znaky zaostávání a mají nižší potenciál pro socioekonomický rozvoj, a to na základě 11 indikátorů. Do hospodářsky slabých oblastí ze SO ORP Semily spadají všechny obce z POÚ Semily a 3 obce z POÚ Lomnice nad Popelkou (Košťálov, Libštát a Bělá). Ve SRLK 2021–2027 jsou definované také venkovské oblasti, kam spadají všechny obce kromě Lomnice nad Popelkou a Semil.

Další resortní dokumenty

Pro jednotlivé tematické oblasti byly využity resortní dokumenty a podklady kraje, jako je např. Strategie rozvoje cyklodopravy Libereckého kraje 2021+, Databáze brownfields Libereckého kraje, Zásady územního rozvoje Libereckého kraje, Plán dopravní obslužnosti Libereckého kraje pro období 2019–2023, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje, Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ atd.

1.3. Místní úroveň

Následující stručná socio-ekonomická analýza byla zpracována formou rešerší již zhotovených dokumentů zabývajících se územím SO ORP Semily.

Byly využity následující dokumenty:

- **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS „Přidte pobejt!“ na období 2021–2027, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Achát na období 2021–2027 a Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brána do Českého ráje, z.s. na období 2021–2027**

Strategie komunitně vedeného rozvoje udávají základní směr rozvoje území místní akční skupiny. Dokumenty obsahují analýzu rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území a strategickou část. Slouží k lepšímu zacílení podpory na potřeby venkovské oblasti a k rozvoji spolupráce místních aktérů.

- **Jednotlivé strategie Mikroregionů Kozákov, Pojizeří a Tábor**

Každá strategie definuje základní směr rozvoje území konkrétního mikroregionu. Součástí dokumentu je SWOT analýza a výstupy. Následuje návrhová část spolu se strategií konkrétních cílů a aktivit.

- **4. Úplná aktualizace ÚAP SO ORP Semily 2020**

Územně analytické podklady obcí slouží jako územně plánovací podklad k průběžné správě informací o území, relevantních pro územně plánovací činnost, v databázi v prostředí GIS a jejich vyhodnocení v dokumentaci, která je kompletně aktualizována každé 4 roky. Hlavním smyslem této dokumentace je určit problémy k řešení v územních plánech.

SO ORP Semily má platné územně analytické podklady k prosinci 2020.

Dále bylo čerpáno ze zdrojů z Českého statistického úřadu, jednotlivých programů rozvoje měst a obcí ve SO ORP Semily a dalších relevantních dokumentů.

2. Analýza území Semilsku a identifikace hlavních problémů a výzev

Geografická charakteristika území

SO ORP Semily se nachází ve stejnojmenném okrese. V rámci kraje sousedí se SO ORP Jilemnice, Turnov, Tanvald a Železný Brod. Na jihu sousedí s Královéhradeckým krajem.

SO ORP Semily je rozlohou pátým nejmenším správním územím ORP v Libereckém kraji a zaujímá 7,27 % celkové rozlohy kraje.

Obyvatelstvo a sídelní struktura

Obyvatelstvo

Na Semilsku k roku 2022 žilo 25 605 obyvatel (5,7 % obyvatel Libereckého kraje). Území má podprůměrnou hustotu zalidnění (111,30 obyvatel/km²) oproti kraji.

Průměrný věk (43,7 let) a index stáří (142 obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let) jsou nad průměrem kraje.

Za období 2015–2022 je pro sledované území zaznamenán úbytek obyvatelstva přirozenou měnou (rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých). Na druhé straně Semilsko vykazuje kladné migrační saldo (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých), kdy se za sedmileté období zvýšil počet obyvatel díky migraci o 58 za rok. Celkově však území obyvatelstvo ztrácí. Počínaje rokem 2022 došlo k výraznému nárůstu přistěhovalých, což ve větší míře souvisí s uprchlickou krizí z důvodu války na Ukrajině.

Sídelní struktura

Nejlidnatějším městem jsou Semily (8 163 obyvatel k 1. 1. 2023). Kromě něj se zde ještě nacházejí města Lomnice nad Popelkou (5 585 obyvatel k 1. 1. 2023) a Vysoké nad Jizerou (1 353 obyvatel k 1. 1. 2023). Další větší obce jsou Košťálov (1 641 obyvatel k 1. 1. 2023) a Chuchelna (1 015 obyvatel k 1. 1. 2023). Celkem je na území 22 obcí, z nichž 17 nepřesahuje 1 000 obyvatel. Nejmenší obcí jsou Roztoky u Semil s počtem obyvatel 110.

Přirozeným obslužným střediskem SO ORP Semily jsou Semily a Lomnice nad Popelkou. Dále pak města Železný Brod, Jičín, Jablonec nad Nisou a krajské město Liberec.

Obyvatelstvo a sídelní struktura

✓ kladné migrační saldo

× nepříznivá věková
struktura obyvatelstva

Ekonomické podmínky

Hospodářství Semilská prošlo historickým vývojem od zemědělství přes řemeslnou výrobu až k aktuálnímu průmyslovému charakteru (textilní, strojírenská a dřevozpracující výroba). V minulosti byl na území hojně zastoupen průmysl hračkářský. Výrobní aktivity jsou lokalizovány hlavně v jižní a střední části Semilská.

Dopravní napojení regionu nepřispívá k dalšímu rozvoji průmyslu a podnikání¹.

Ze studie vyhodnocující socioekonomickou situaci ČR (Peněžní příjmy a životní náklady obyvatel, TUL, 2021) je na území SO ORP Semily nominální čistý peněžní příjem o 9,2 % nižší než ve zbytku ČR. Regionální cenová hladina je o 2,1 % nižší než ve zbytku ČR. Náklady na bydlení jsou o 6,4 % nižší než ve zbytku ČR a kupní síla obyvatel je o 4,1 % nižší než ve zbytku ČR.

V případě indexu zranitelnosti² (značí, kolik by v procentuálním vyjádření zaniklo zaměstnaneckých pozic na trhu práce v obci s pověřeným úřadem při odchodu největšího zaměstnavatele, který nespadá do kritické infrastruktury státu) by k roku 2021 ve SO POÚ Semily zaniklo 2,5 % a ve SO POÚ Lomnice nad Popelkou 12,6 % zaměstnaneckých pozic při odchodu největšího zaměstnavatele. Dle výsledku tak patří jih Semilská k rizikové skupině.

Průmysl

Průmyslová výroba je soustředěna v Semilech a v Lomnici nad Popelkou. Jedná se hlavně o velkoobchod, dopravu, strojírenský a textilní průmysl.

Zemědělství

Zemědělská půda je převážně využívána pro živočišnou výrobu. Mezi pěstované plodiny patří obiloviny a píce. V posledních letech je na vzestupu pěstování technických plodin. Druhy pěstovaných plodin jsou vázány na poměrně nepříznivé klimatické podmínky. V zemědělství je stěžejní prioritou podpora drobného zemědělství ve formě farem.

SO ORP Semily vykazuje vysoký podíl orné půdy na zemědělské (50 %), zatímco Liberecký kraj má pouze 44 %.

Služby

Město Semily nabízí největší škálu služeb, např.: obchodů, kino apod. Dalšími menšími centry občanského vybavení jsou Lomnice nad Popelkou a Vysoké nad Jizerou.

V některých menších obcích dochází k uzavírání služeb (např. obchodů).

Podnikání

V Semilech se nachází podnikatelská zóna Letná a brownfield Řeky k využití pro podnikání.

¹ ÚAP SO ORP Semily 2020

² <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-municipality/Pasportizace-podnikatelskeho-prostredi/Pruzkum-2021-Statisticka-data>

Největší zastoupení ekonomických subjektů je v oborech těžební průmysl, zpracovatelský průmysl, stavebnictví a obchod.

Intenzita podnikatelské aktivity (počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel) ve SO ORP Semily dosahuje hodnoty 268 a je tedy nad průměrem kraje (258).

Zaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob se na Semilsku (3,9 % k roku 2022) blížil průměru kraje (4,0 %). Počet evidovaných osob na jedno volné pracovní místo v roce 2022 taktéž odpovídal průměru kraje (SO ORP Semily: 1,3 a Liberecký kraj: 1,4).

Ekonomické podmínky	
✓ příznivé podmínky pro živočišnou výrobu	✗ nedostatečné dopravní napojení pro rozvoj výrobních a podnikatelských aktivit
	✗ uzavírání služeb v menších obcích

Veřejné služby

Zdravotnictví

Na území SO ORP Semily poskytuje zdravotní služby celkem 73³ poskytovatelů zdravotních služeb (primární péče, ambulantní specialisté, lůžková péče). Lůžkovou zdravotní péči poskytují MMN, a.s. nemocnice Semily, Nemocnice následné péče s poliklinikou Lomnice nad Popelkou, příspěvková organizace a Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie, příspěvková organizace ve Vysokém nad Jizerou. V Semilech se nachází výjezdová základna Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje, příspěvková organizace. Ordinance praktického lékaře pro dospělé nebo pro děti a dorost se nacházejí v obcích Semily, Bozkov, Jesenný, Libštát, Lomnice nad Popelkou, Příkrý a Vysoké nad Jizerou. Ordinance stomatologa je v obcích Semily, Libštát a Lomnice nad Popelkou.

Obyvatelé v menších obcích musejí dojíždět do sousedních obcí za zdravotními službami⁴.

Sociální oblast

Ve SO ORP Semily mělo k roku 2023 sídlo dle Registru poskytovatelů sociálních služeb⁵ celkem 26 těchto služeb. Dobře vybavená jsou zejména větší města, která slouží jako přirozená centra s širší nabídkou služeb. Na území jsou například tyto sociální služby: odlehčovací služby, paliativní péče, denní a týdenní stacionáře, odborné sociální poradenství, sociálně terapeutické dílny, domov pro seniory a domov se zvláštním režimem v Semilech nebo sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Sociální služby se nacházejí v obcích: Semily (19), Lomnice nad Popelkou (3), Benešov u Semil (3) a Vysoké nad Jizerou (1).

³ <https://nrpzs.uzis.cz/>

⁴ ÚAP SO ORP Semily 2020

⁵ <https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>

S ohledem na to, že sledované území má starší populaci, je potřeba zajistit komplexní péči o seniory, protože kapacity pro seniory budou v budoucnu nedostatečné. Dále chybí pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované⁶.

Území má zpracovaný Komunitní plán sociálních služeb na období 2021–2025, jehož cílem je udržení vytvořené sítě sociálních služeb a její financování⁷.

Dle Zprávy o sociálním vyloučení v Libereckém kraji v roce 2021⁸ se většina obcí SO ORP Semily téměř nepotýká se sociálním vyloučením. Pouze v obcích Bradlecká Lhota, Syřenov, Lomnice nad Popelkou, Veselá, Košťálov, Bystrá nad Jizerou, Semily a Roprachtice je zaznamenáno v menší míře sociální vyloučení, které ale není v takovém rozsahu zásadním problémem.

Podíl osob s exekucí na Semilsku (5,0 %) je pod průměrem kraje (7,7 %).

Vzdělanost a vzdělávání

Na Semilsku je nadprůměrný podíl obyvatel se středním vzděláním bez maturity, s maturitou a s vyšším odborným vzděláním a konzervatoří. Naopak podíl osob s VŠ vzděláním je pod průměrem kraje.

Většina obcí kromě Bělé, Bradlecké Lhoty, Bystré nad Jizerou, Příkré, Roprachtic, Roztok u Semil, Syřenova a Veselá má na svém území mateřské školy. Základních škol je v ORP Semily devatenáct. Plně organizované základní školy se nachází v obcích Semily, Háje nad Jizerou, Libštát, Lomnice nad Popelkou a Vysoké nad Jizerou. Základní školy nejsou v obcích Bělá, Bradlecká Lhota, Bystrá nad Jizerou, Příkrý, Roprachtice, Roztoky u Semil, Syřenov, Veselá a Záhoří. V oblasti středního školství poskytuje v ORP Semily vzdělání Gymnázium Ivana Olbrachta, Střední škola v Semilech, Integrovaná střední škola ve Vysokém nad Jizerou, Střední škola v Lomnici nad Popelkou a Waldorfská základní škola a střední škola Semily.

V mnoha případech je stav budov MŠ a ZŠ nevyhovující (vysoká energetická náročnost, nutné opravy a investice vč. doprovodných zařízení)⁹.

Bezpečnost a kriminalita

Index kriminality dle obvodního oddělení policie Semily (8,8) a obvodního oddělení Lomnice nad Popelkou (1,2) (počet zjištěných skutků za zvolené období, přepočtený na 10 000 obyvatel) nedosahuje hodnoty za Liberecký kraj (10,1), tedy vypovídá o nižší kriminalitě.

Požární ochrana na území SO ORP Semily je zajištěna hasičským záchranným sborem se sídlem v Semilech. Ve všech obcích se nachází sbor dobrovolných hasičů. Vybavení jednotek závisí na možnostech obcí (nutné opravy a modernizace techniky).

Bydlení a občanská vybavenost

Větší zastoupení bytových domů je v Semilech a v Košťálově, dále pak v Benešově u Semil a v Lomnici nad Popelkou. V celém území převládají rodinné domy.

⁶ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brána do Českého ráje, z.s. na období 2021–2027

⁷ <https://www.semily.cz/komunitni-plan/ds-1069>

⁸ https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/Rozsah_SV_v_LBK_2021_fin.pdf

⁹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brána do Českého ráje, z.s. na období 2021–2027

Veřejný bytový fond spravují města, městské úřady, případně jejich příspěvkové organizace, v menších obcích úřad obce. Finanční prostředky z nájemného jsou častokrát nedostačující a spíše se tyto finanční prostředky vrací do oprav. Vlastní bytový fond je v obcích většinou dlouhodobě obsazený a je mnohdy v nevyhovujícím stavu (nutnost rekonstrukce a případně demolice).

Intenzita bytové výstavby (počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v letech 2018-2022 byla pod průměrem kraje (SO ORP Semily – 1,68 a Liberecký kraj – 2,06).

V území chybí dostupné a komunitní bydlení¹⁰.

Dle Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ byl medián příspěvků na bydlení za Semilsko mírně pod průměrem kraje, což vypovídá o nižším počtu příjemců příspěvku na bydlení.

Na území je lokalizováno poměrně velké množství trvale neobydlených domů, kdy v některých menších obcích dosahuje jejich podíl vysoké hodnoty kolem 50 % (např. Bystrá nad Jizerou, Syřenov).

Veřejné služby	
✓ zdravotnické zařízení – nemocnice v Semilech, Nemocnice následné péče s poliklinikou Lomnice nad Popelkou a Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie ve Vysokém nad Jizerou	✗ nedostatek lékařů v menších obcích (zubaři, praktičtí lékaři) ✗ nižší dostupnost pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované ✗ nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory)
✓ střední školství – Gymnázium Ivana Olbrachta v Semilech, střední škola v Semilech, Integrovaná střední škola ve Vysokém n. Jizerou a střední škola v Lomnici nad Popelkou	✗ nevyhovující stav budov občanské vybavenosti ✗ zastaralý bytový fond a jeho nevyhovující stav ✗ nedostatečný bytový fond pro vznik systému dostupného bydlení a komunitního bydlení
✓ nízký rozsah sociálního vyloučení	✗ vysoký podíl neobydlených domů
✓ nízký index kriminality oproti průměru Libereckého kraje	

Cestovní ruch, sport a kultura

Celé území SO ORP Semily spadá do turistické oblasti Český ráj. Turistická informační centra jsou v Semilech, Bozkově, Lomnici nad Popelkou (+ sezónní informační středisko na hoře Tábor) a ve Vysokém nad Jizerou.

Do území Semilsku částečně zasahuje na severu Krkonošský národní park (ochranné pásmo) a CHKO Jizerské hory, na východě sem na malém území spadá CHKO Český ráj. Dále zde nalezneme Národní přírodní památku Bozkovské dolomitové jeskyně, Přírodní rezervace Údolí Jizery nebo Přírodní rezervace údolí Vošmendy. Semilsko je zajímavým výletním cílem jak z hlediska historických a kulturních památek, tak i svými přírodními krásami ideálními pro sportovní využití.

¹⁰ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brána do Českého ráje, z.s. na období 2021–2027

I přes nespočet přírodních zajímavostí je toto území méně navštěvované. V roce 2022 byl počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních druhý nejmenší ve srovnání s ostatními správními obvody v kraji. S tím souvisí počet hromadných ubytovacích zařízení, který je druhý nejnižší v porovnání s ostatními správními obvody v kraji.

Na území Semilska je nutno modernizovat/rekonstruovat dožívající turistickou vybavenost (např. zázemí pro návštěvníky, záchytná parkoviště, WC, stravování), využít potenciálu území, blízkosti Českého ráje a Krkonoš a unikátního přírodního prostředí k podpoře turistického ruchu¹¹.

Kultura a památky

Na území se nachází 211 nemovitých kulturních památek, jedna městská památková zóna v Lomnici nad Popelkou, jedna vesnická památková zóna v Syřenově a jedna vesnická památková rezervace Lomnice nad Popelkou - Karlov. Z hlediska kulturních památek je Semilsko zajímavé především četnými objekty lidové architektury horského typu (roubenky), sakrálními stavbami (usedlost č.p. 89 v Bělé, dům č.p. 24 v Benešově u Semil, kaple Povýšení sv. Kříže v Jesenném) a technickými památkami (dřevěný věšadlový most v Bystré nad Jizerou, krematorium v Semilech). Na Semilsku je velké množství muzeí (Muzeum techniky v Bystré nad Jizerou, Muzeum a Pojizerská galerie v Semilech nebo Muzeum Lomnice nad Popelkou).

Na Semilsku jsou pro veřejnost k dispozici dvě divadla (Lomnice nad Popelkou a Vysoké nad Jizerou). Kino se nachází v Semilech a Lomnici nad Popelkou. Menší obce pak využívají ke kulturním akcím sokolovny nebo kulturní domy.

Sport a volný čas

V letní sezóně je oblast navštěvována pro pěší a cykloturistiku (okolí Českého ráje, Lomnice nad Popelkou, Semil). V zimní sezóně je možné využít několik menších lyžařských areálů k sjezdovému lyžování (např. lyžařský areál Šachty a Větrov ve Vysokém nad Jizerou, lyžařský areál Kozákov v obci Chuchelna, skokanské můstky a běžecký areál v Lomnici nad Popelkou).

Díky kopcovitému terénu se na území nachází několik vyhlídkových míst (Smetanova vyhlídka, Krkavčí skála nebo Masarykova vyhlídka) a na některých jsou vybudovány rozhledny (Kozákov – Riegrova turistická chata, Tábor).

Celý správní obvod je protkán značenými turistickými cestami, které pokrývají rovnoměrně celé řešené území (nejvyšší hustota cest je v okolí Kozákova, Riegrovy stezky, dále přes Bozkov a Jesenný, Tábor). Nejznámější turistickou trasou je Riegrova stezka, která vede ze Semil do Podspállova, kde navazuje Palackého stezka směrem na Tanvald. Další významnou je Zlatá stezka Českého ráje, která spojuje vrch Kozákov s vrchem Tábor. Na území se nacházejí cyklostezky (v okolí vodního toku Jizera), přičemž nejdelší úsek je součástí cyklostezky Greenway Jizera. Řeky Jizera a Kamenice mají vhodné podmínky pro vodní sporty, hlavně kanoistiku, a pro rybolov. V obci Chuchelna vznikla první zajištěná cesta (via ferrata) v ČR, jež se nazývá Vodní brána.

V jednotlivých obcích na Semilsku se nacházejí veřejná zařízení pro sport (hřiště), a to v různém stavu (nutné opravy, rekonstrukce). Ve větších obcích je lepší nabídka veřejných zařízení pro sport. V menších obcích se nachází pouze fotbalové, případně multifunkční hřiště.

¹¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brána do Českého ráje, z.s. na období 2021–2027

Cestovní ruch, sport a kultura

✓ pestré přírodní prostředí a kulturní a historické dědictví	✗ zastaralá turistická vybavenost v území (např. zázemí pro návštěvníky, WC)
✓ potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu	✗ nízká návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních
✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras	✗ nevyhovující sportovní infrastruktura

Infrastruktura

Doprava

Ve SO ORP Semily se nenachází dálnice, silnice pro motorová vozidla ani silnice I. třídy. Silniční napojení na Liberecko, Mladoboleslavsko a Hradec Králové je nevyhovující. Tento nedostatek brzdí například další rozvoj podnikání v území¹². V rámci silničního napojení jsou v regionu klíčové tyto silnice: silnice II/288 (Semily – Bozkov – Železný Brod), silnice II/289 (Slaná – Semily – Příkrý – Roprachtice), silnice II/290 (Frýdlant – Kořenov – Vysoké nad Jizerou – Roprachtice – Poniklá), silnice II/292 (Semily – Háje nad Jizerou – Víchova nad Jizerou), silnice II/283 (Turnov – Slaná – Košťálov – Bělá – Ústí u Staré Paky), II/284 (Zelený háj – Lomnice nad Popelkou – Nová Ves nad Popelkou – Nová Paka) a silnice II/286 (Horní Mísečky – Jilemnice – Košťálov – Lomnice nad Popelkou – Bradlecká Lhota – Jičín).

Silnice II/283 v úseku Libštát – Bělá je vedena v nevyhovujících směrových parametrech a silnice II/288 v úseku od Semil na odbočku do Bozkova má nedostatečnou šířku komunikace a malé poloměry oblouků. V některých obcích jsou komunikace III. třídy ve špatném stavu a chybí chodníky pro pěší. Chybí parkovací kapacity v centrech obcí (např. Semily)¹³.

Územím Semilsko prochází železniční trať č. 030 (Hradec Králové – Jaroměř – Semily – Liberec), železniční trať č. 040 (Chlumec nad Cidlinou – Bělá u Staré Paky – Trutnov), železniční trať č. 035 (Tanvald – Jesenný – Železný Brod), železniční trať č. 046 (Lomnice nad Popelkou – Stará Paka) a železniční trať č. 064 (Mšeno – Mladá Boleslav – Lomnice nad Popelkou). Trať jsou jednokolejné a neelektrifikované. Železniční zastávku mají pouze obce Bělá, Jesenný, Košťálov, Libštát, Lomnice nad Popelkou, Nová Ves nad Popelkou, Semily a Slaná. Polovina z nich nemá bezbariérová nástupiště a vyžaduje rekonstrukci (Bělá, Jesenný, Lomnice nad Popelkou, Nová Ves nad Popelkou).

Dopravní obslužnost je řešena pomocí železniční a autobusové dopravy. Obslužnost veřejnou dopravou je v obcích ve sledovaném území velmi odlišná a odráží se v ní poloha jednotlivých obcí (hlavní komunikace, větší obce), sídelní struktura (obec tvořená z více sídel vs. obec tvořená jedním sídlem). Chybí normové zastávky autobusů, chybí bezbariérový přístup a některé zastávky je nutno rekonstruovat (např. autobusová zastávka ve Vysokém nad Jizerou).

¹² Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brána do Českého ráje, z.s. na období 2021–2027

¹³ ÚAP SO ORP Semily 2020

Energetika

Dle SLDB 2021 bylo 59,8 % obydlených bytů připojeno na plyn (za Liberecký kraj 57 %). Na plyn jsou napojeny pouze obce Benešov u Semil, Chuchelna, Košťálov, Libštát, Lomnice nad Popelkou, Nová Ves nad Popelkou, Semily, Slaná, Vysoké nad Jizerou a Záhoří. V Semilech existuje systém centrálního zásobování teplem.

Na území SO ORP Semily se nachází na vodních tocích malé vodní elektrárny (Dolní Sytová – Háje nad Jizerou, Bystrá nad Jizerou, Benešov u Semil, Semily, Jesenný, Libštát, Košťálov, Nová Ves nad Popelkou). Největší malou vodní elektrárnou je elektrárna Spálov na řece Jizeře. Dále jsou zde zastoupeny fotovoltaické systémy převážně umístěné na střechách objektů. Největší elektrárnou je fotovoltaická elektrárna Jesenný s. r. o.¹⁴.

V některých obcích SO ORP Semily se vyskytuje zastaralé veřejné osvětlení, které má vysokou spotřebu elektrické energie a tím pádem vysoké finanční náklady za energie (např. Vysoké nad Jizerou)¹⁵. To samé je v případě budov ve vlastnictví obcí (např. obecní byty), které nejsou zateplené.

Distribuční soustava nízkého napětí je v území zastaralá.

Vodohospodářství

Všechny obce ve SO ORP Semily mají přístup na veřejný vodovod. Některé vodovodní sítě jsou zastaralé s nevyhovujícím technickým stavem (např. v obcích Benešov u Semil, Semily).

Chuchelna, Košťálov, Lomnice nad Popelkou, Semily a Vysoké nad Jizerou jsou napojeny na kanalizační síť s čistírnou odpadních vod. Částečně jsou odkanalizovány obce Benešov u Semil, Bozkov a městyse Libštát. Některé kanalizační sítě jsou zastaralé a je potřeba je rekonstruovat (např. Semily). V ostatních nejmenovaných obcích neexistuje kanalizační síť.

Dle SLDB 2021 je podíl napojených bytů na kanalizaci (53 %) na Semilsku pod průměrem kraje (69 %), zatímco procento bytů připojených na vlastní ČOV (8 %) a na žumpu, jímku (35 %) je nad průměrem kraje (4 % na ČOV a 23 % na žumpu, jímku v kraji). Na veřejný vodovod bylo napojeno přes 80 % bytů, což je pod průměrem kraje (82,6 %).

Na rozvoji vodovodů a kanalizací se na části území ORP Semily podílí Vodohospodářské sdružení Turnov, které je dobrovolným svazkem obcí. Působí ve 4 obcích.

Internet a síť

Na konci roku 2021 byla na většině území SO ORP Semily nejvyšší rychlost internetu do 300 Mbit/s. Lomnice nad Popelkou a Nová Ves nad Popelkou dosahují rychlostí internetu až 1 Gbit/s a více. V některých obcích (např. Košťálov, Bozkov) je místně nedostačující rychlost internetového připojení. Nejnižší rychlost (do 30Mbit/s) byla na části katastrálního území obce Košťálov¹⁶.

Odpadové hospodářství

Na území jsou dvě bioplynové stanice (Košťálov a Bělá) na zpracování bioodpadu.

¹⁴ ÚAP SO ORP Semily 2020

¹⁵ Program rozvoje města Vysoké nad Jizerou 2021-2025

¹⁶ https://www.mapainternetu.cz/MAPA/mapa_internetu_2022.html

Infrastruktura	
✓ malé vodní elektrárny (např. Spálov)	✗ nevyhovující směrové parametry silnic II/283 a II/288
✓ Vodohospodářské sdružení Turnov	✗ špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy)
✓ bioplynové stanice	✗ chybějící chodníky podél komunikací a parkovací kapacity v centrech obcí
	✗ špatná dopravní dostupnost oblasti
	✗ nevyhovující stav stanic a zastávek veřejné dopravy
	✗ zastaralé veřejné osvětlení, nezateplené budovy ve vlastnictví obce a s tím spojené vysoké finanční náklady
	✗ zastaralost distribuční soustavy nízkého napětí
	✗ zastaralost vodovodních a kanalizačních sítí
	✗ chybějící připojení na kanalizační síť
	✗ místně nedostačující rychlost internetového připojení

Životní prostředí

Na Semilsko zasahuje ochranné pásmo Krkonošského národního parku, CHKO Jizerské hory a Český ráj a Geopark UNESCO Český ráj. Na území jsou též situovány evropsky významné lokality Natura 2000 (Údolí Jizery a Kamenice, Kozlov – Tábor). Nalezneme zde i několik menších zvláště chráněných území, přičemž nejvýznamnější je národní přírodní památka Bozkovské dolomitové jeskyně.

Využití půdy

Zemědělská půda zaujímá 60 % rozlohy Semilska, což je v porovnání s celým Libereckým krajem nadprůměrná hodnota (44,1 %). Především je tvořena ornou půdou, která představuje 29,8 % celkové rozlohy Semilska (průměr za kraj činí 19,4 %). Naopak lesní pozemky zaujímají pouze 29,3 % rozlohy Semilska, zatímco průměr za kraj je 44,7 %.

Voda

Takřka celé území Semilska patří k povodí vodního toku Jizera a menší část do povodí vodního toku Cidlina.

Většina území spadá mezi nejohroženější z hlediska vodní eroze a voda z území rychle odtéká.

Ovzduší

Znečištění ovzduší v obcích pochází hlavně z výrobní činnosti, z domácích kotlů na pevná paliva a z automobilové dopravy. Ohrožením je pokračování ve vytápění nevhodnými palivy v lokálních topeništích v souvislosti se zvyšováním cen energie a hrozbou energetické chudoby.

Nerostné suroviny

Na území probíhá těžba stavebního kamene (Cidlina-Doubravice, Smrčí 2 a 3, Záhoří-Proseč a Košťálov-Stružinec). Dle Databáze ložisek nerostných surovin v Libereckém kraji je na Semilsku dále plánovaná těžba v blízkosti obcí Záhoří (ložisko Smrčí 4) a Chuchelna (ložisko Smrčí-Proseč).

Dobývací prostory narušují krajinný ráz a zasahují do způsobu využití krajiny (lomy v Košťálově a Záhoří). Při převozu nerostných surovin nákladní dopravou dochází ke zvýšení prašnosti a znečištění ovzduší. Uzavřená a opuštěná úložná místa těžebního materiálu mohou obsahovat malé stopy nebezpečných látek¹⁷

Staré ekologické zátěže

Databáze brownfields Libereckého kraje eviduje na Semilsku 20 lokalit (k 4/2024) z celkového počtu 228. Nejvíce jsou lokalizovány v okolí Semil a Košťálova.

Na území se nacházejí staré ekologické zátěže (např. kontaminovaná plocha Technolen technický textil v Lomnici nad Popelkou nebo skládka s.p. Technometra v Semilech).

Životní prostředí

✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit	✗ negativní dopady těžby nerostných surovin na krajinný ráz a ovzduší
	✗ nedostatečná retenční schopnost krajiny a vodní eroze
	✗ existence starých ekologických zátěží

Rozvoj a správa území

Management území

Na území se nachází 22 obcí, z nichž 3 mají statut města a 1 městyse. Celé území spadá pod obec s rozšířenou působností Semily, která je zároveň spolu s Lomnicí nad Popelkou obcí s pověřeným obecním úřadem.

Obce a další subjekty navzájem spolupracují a vytvářejí další společné struktury:

a) podle zákona o obcích – veřejnoprávní:

- Mikroregion Kozákov
- Mikroregion Pojizeří
- Mikroregion Tábor
- Vodohospodářské sdružení Turnov

b) podle jiných zákonů – soukromoprávní:

- MAS Achát
- MAS Brána do Českého ráje
- MAS „Přidte pobejt!“

Obce a mikroregiony mezi sebou spolupracují na společných projektech a aktivitách (např. doprovodná turistická infrastruktura, životní prostředí).

¹⁷ ÚAP SO ORP Semily 2020

Občanská společnost

Volební účast na Semilsku byla do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (2021), do zastupitelstev krajů (2020), do zastupitelstev obcí (2022) a prezidentských voleb (2023) nad průměrem Libereckého kraje.

Přeshraniční spolupráce

Obce Bělá, Benešov u Semil, Bozkov, Lomnice nad Popelkou, Záhoří a Chuchelna jsou součástí Euroregionu Nisa.

Přeshraniční spolupráce spočívá především ve společných česko-polských projektech (propagování tradic regionu, vzájemná setkávání, sport a kultura).

Územní plánování

SO ORP Semily je pokryto až na obec Příkrý novými územními plány. Pořizování nových ÚPD a ÚPP v ORP Semily probíhá průběžně bez větších problémů. Tlak na vymezování nových zastavitelných ploch se však zvyšuje, a to má dopad i do zvýšené územně plánovací činnosti, a to zejména do pořizování změn územních plánů.

Rozvoj a správa území

- ✓ nadprůměrná volební účast
- ✓ spolupráce – mikroregiony, MAS, přeshraniční spolupráce

3. Analýza silných a slabých stránek území

Obyvatelstvo a sídelní struktura	
✓ kladné migrační saldo	✗ nepříznivá věková struktura obyvatelstva
Ekonomické podmínky	
✓ příznivé podmínky pro živočišnou výrobu	✗ nedostatečné dopravní napojení pro rozvoj výrobních a podnikatelských aktivit ✗ uzavírání služeb v menších obcích
Veřejné služby	
✓ zdravotnické zařízení – nemocnice v Semilech, Nemocnice následné péče s poliklinikou Lomnice nad Popelkou a Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie ve Vysokém nad Jizerou	✗ nedostatek lékařů v menších obcích (zubaři, praktičtí lékaři) ✗ nižší dostupnost pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované ✗ nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory)
✓ střední školství – Gymnázium Ivana Olbrachta v Semilech, střední škola v Semilech, Integrovaná střední škola ve Vysokém n. Jizerou a střední škola v Lomnici nad Popelkou	✗ nevyhovující stav budov občanské vybavenosti ✗ zastaralý bytový fond a jeho nevyhovující stav ✗ nedostatečný bytový fond pro vznik systému dostupného bydlení a komunitního bydlení
✓ nízký rozsah sociálního vyloučení	✗ vysoký podíl neobydlených domů
✓ nízký index kriminality oproti průměru Libereckého kraje	
Cestovní ruch, sport a kultura	
✓ pestré přírodní prostředí a kulturní a historické dědictví	✗ zastaralá turistická vybavenost v území (např. zázemí pro návštěvníky, WC)
✓ potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu	✗ nízká návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních
✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras	✗ nevyhovující sportovní infrastruktura
Infrastruktura	
✓ malé vodní elektrárny (např. Spálov)	✗ nevyhovující směrové parametry silnic II/283 a II/288
✓ Vodohospodářské sdružení Turnov	✗ špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy)
✓ bioplynové stanice	✗ chybějící chodníky podél komunikací a parkovací kapacity v centrech obcí ✗ špatná dopravní dostupnost oblasti ✗ nevyhovující stav stanic a zastávek veřejné dopravy

-
- × zastaralé veřejné osvětlení, nezateplené budovy ve vlastnictví obce a s tím spojené vysoké finanční náklady
 - × zastaralost distribuční soustavy nízkého napětí
 - × zastaralost vodovodních a kanalizačních sítí
 - × chybějící připojení na kanalizační síť
 - × místně nedostačující rychlost internetového připojení

Životní prostředí

- ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit
- × negativní dopady těžby nerostných surovin na krajinný ráz a ovzduší
- × nedostatečná retenční schopnost krajiny a vodní eroze
- × existence starých ekologických zátěží

Rozvoj a správa území

- ✓ nadprůměrná volební účast
- ✓ spolupráce – mikroregiony, MAS, přeshraniční spolupráce

4. Navržené oblasti pro rozvoj Semilsko

SO ORP Semily je zařazen mezi hospodářsky a sociálně ohrožená území dle SRR ČR 2021+ na základě hodnot 5 indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby,
- 2) hrubá míra celkového přírůstu obyvatel,
- 3) index stáří,
- 4) podíl nezaměstnaných osob,
- 5) index podnikatelské aktivity.

Takto vymezená území se tedy vyznačují společnými jevy jako úbytek obyvatel (jak stěhováním, tak i v důsledku stárnutí obyvatelstva) a s tím související podprůměrnou bytovou výstavbou, dlouhodobou zvýšenou mírou nezaměstnanosti a nižší intenzitou podnikatelské aktivity. Příčiny a důsledky těchto jevů jsou ale v jednotlivých územích rozdílné.

4.1. Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR nechalo zpracovat Analýzu hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle SRR ČR 2021+ (dále „Analýza HSOÚ SRR ČR“), která se zabývá podrobnější analýzou jednotlivých území.

Analýza definuje 5 typů území HSOÚ:

- TYP 1: Oblasti s nízkou dopravní dostupností
- TYP 2: Oblasti s nízkou dopravní dostupností i nízkou vybaveností služeb
- TYP 3: Oblasti ekonomicky zasažené, ale sociálně relativně stabilizované
- TYP 4: Oblasti se zvýšeným výskytem sociálně patologických jevů, ale s relativně dobrou ekonomickou základnou
- TYP 5: Oblasti se závažnou situací v ekonomické i sociální dimenzi

SO ORP Semily je zařazen do typu **1: Oblast s nízkou dopravní dostupností.**

Tato skupina ve srovnání s ostatními HSOÚ vykazuje slabší postavení pouze v dopravní dostupnosti. Mají daleko do krajského města, u většiny z nich je také dostupnost a obslužnost vlakovou a autobusovou dopravou horší než u jiných HSOÚ. Na druhé straně tyto oblasti mají nejmenší problémy v ekonomické dimenzi, problémy v sociální oblasti a ve vybavenosti služeb jsou méně závažné než u ostatních ohrožených oblastí.

Silné stránky dle Analýzy HSOÚ SRR ČR	Popis situace ve SO ORP Semily
Nejmenší problémy v ekonomické dimenzi	Podíl nezaměstnaných osob a počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo k roku 2022 odpovídaly průměru Libereckého kraje.

Dobrá vybavenost službami (dostupnost nemocnice, dostupnost supermarketů a kulturních zařízení)	Lůžkovou zdravotní péči zabezpečují MMN, a.s. – nemocnice Semily, NNP Lomnice nad Popelkou a Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie ve Vysokém nad Jizerou. Ostatní zdravotní služby se spíše nacházejí ve větších obcích. Na Semilsku je nižší kapacita v pobytových zařízeních (např. domovy pro seniory). Zastoupení obchodů je dobré ve větších obcích (Semily, Lomnice nad Popelkou a Vysoké nad Jizerou). V menších obcích dochází k uzavírání služeb (např. obchodů). Na území se dále nacházejí kulturní zařízení (divadlo, kino atd.).
Bez zásadních sociálně patologických problémů (nízký podíl osob v exekuci, výše sociálních dávek na osobu neroste, relativně vysoká účast ve volbách)	Semilsko je bez zásadních patologických problémů. Podíl osob s exekucí a medián příspěvků na bydlení jsou pod průměrem kraje. Volební účast na Semilsku je nad průměrem Libereckého kraje.
Slabé stránky dle Analýzy HSOÚ SRR ČR	
Průměrné výsledky v dopravní dostupnosti	Na území se nenachází dálnice, silnice pro motorová vozidla ani silnice I. třídy. SO ORP Semily má nevyhovující silniční napojení, které brzdí např. další rozvoj podnikání v území. Některé silnice mají nevyhovující parametry a jsou v horším technickém stavu.

Z Analýzy HSOÚ SRR ČR navržené charakteristiky pro SO ORP Semily odpovídají situaci ve sledovaném území. Slabou stránkou Semilska je jeho nevyhovující silniční napojení a dopravní infrastruktura. Z hlediska vybavenosti služeb je zde prostor pro zlepšení (udržení zdravotních služeb v menších obcích a navýšení kapacit v pobytových zařízeních).

Analýza HSOÚ SRR ČR pro tuto skupinu definovala jedno typové opatření, a to zvýšení dostupnosti krajského města či dalších národních a regionálních center. Toto typové opatření je v rámci Zásad územního rozvoje Libereckého kraje po aktualizaci č. 1 a 2 možné realizovat prostřednictvím vybudování koridoru silnice I. třídy (Turnov – Rovensko pod Troskami) ve směru do Semil.

4.2. Místní šetření v území

V rámci spolupráce s územím byly jednotlivé obce, mikroregiony a MAS na území Semilska osloveny pomocí krátkého dotazníku, aby pomohly definovat oblasti jak problémové, tak klíčové pro další rozvoj území. Do šetření se z území Semilska zapojilo celkem 13 obcí (z 22), Mikroregion Tábor, MAS „Přidte pobejt!“ a MAS Achát.

Za největší bariéry růstu a problémové oblasti spatřují obce, mikroregion a MAS:

- Bydlení a bytová výstavba

- Stěhování mladých za hranice SO ORP Semily
- Dostupnost zdravotní péče a poskytování zdravotnických služeb
- Sociální služby
- Energetika a současná „energetická krize“
- Vodohospodářská infrastruktura a kanalizace
- Připojení k vysokorychlostnímu internetu
- Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost
- Územní plánování

Mezi oblastmi klíčové pro rozvoj území zařadily obce, mikroregion a MAS:

Oblast **BYTOVÁ POLITIKA A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ**

- Digitalizace územních plánů či jejich pořizování

Oblast **VODOHOSPODÁŘSKÁ INFRASTRUKTURA A KANALIZACE**

- Vybudování a obnova kanalizace
- Vybudování a obnova vodovodního řadu

Oblast **DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA**

- Rekonstrukce a opravy krajských a místních komunikací
- Zlepšení silničního napojení do okolních okresů
- Opravy mostů
- Oprava komunikace II/286, Lomnice nad Popelkou
- Oprava komunikace II/284, Lomnice nad Popelkou
- Rekonstrukce silnice II/292 a její dokončení, Háje nad Jizerou

Oblast **ENERGETIKA A SOUČASNÁ „ENERGETICKÁ KRIZE“**

- Energetické úspory

Oblast **DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍ PÉČE A POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽEB**

- Udržení dostupnosti zdravotní péče

Oblast **CESTOVNÍ RUCH**

- Výstavba stezek pro pěší
- Podpora trvale udržitelného turistického ruchu
- Modernizace a budování infrastruktury pro cestovní ruch
- Vytvoření stezky pro horská kola

Oblast **OBČANSKÁ VYBAVENOST A DOSTUPNOST SLUŽEB**

- Udržení obchodu se smíšeným zbožím v menších obcích
- Modernizace školních budov včetně vybavení škol
- Rozvoj sportovní a volnočasové infrastruktury
- Rekonstrukce městského stadionu v Semilech

Oblast **ZEMĚDĚLSTVÍ**

- Podpora drobného zemědělství ve formě farem

Mezi nástroje na podporu HSOÚ navrhuji obce, mikroregion a MAS:

- Specificky tematické výzvy
- Vyšší míra přípustné dotace (v %)
- Územní zacílení národních dotačních titulů
- Bodové zvýhodnění žadatelů ve vybraných výzvách
- Vyšší dotace dle počtu obyvatel (zvýhodnění pro menší obce)
- Při nastavování hodnotících procesů brát zřetel na velikost příjemce dotace (např. architektonické studie, rozsáhlé projektové záměry)
- Investiční pobídky

V případě vyhlášeného podprogramu Podpory rozvoje regionů orientovaného na HSOÚ mají obce, mikroregion a MAS zájem o projekty zaměřené na:

- Podpora stavební, technické a jiné dokumentace k investičním projektům
- Projektová příprava
- Samotná realizace konkrétních projektů
- Podpora externích služeb v oblasti rozvoje území (digitalizace územních plánů, strategické rozvojové dokumenty, ...)

4.3. Rozvojové oblasti vycházející z analýzy území

Na základě zdrojů:

- analytická část dokumentu
- rozvojové koncepce regionu (Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje „Přid'te pobejt!“ na období 2021–2027, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Achát na období 2021–2027, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Brána do Českého ráje na období 2021–2027 atd.)
- vyhodnocení dotazníkového šetření
- Informační systém projektových záměrů (ISPZ)

byly definovány rozvojové oblasti (celkem 7), které jsou rozříděny dle strategických cílů SRLK 2021–2027.

B: Atraktivní kraj	C: Propojený kraj	D: Pečující kraj	E: Spolupracující kraj	F: Zelený kraj
1B Rozvoj cestovního ruchu a volnočasové infrastruktury	1C Kvalitní dopravní infrastruktura a napojení do regionu 2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě	1D Dostupnost zdravotních a sociálních služeb	1E Zajištění dostupného a kvalitního bydlení 2E Rozvoj veřejné infrastruktury a udržení služeb v území	1F Řešení negativních vlivů na ŽP

Jednotlivé rozvojové oblasti byly dále rozpracovány v následujícím členění:

Rozvojová oblast	Název rozvojové oblasti
Zdůvodnění	Zdůvodnění rozvojové oblasti a uvedená vazba na silné a slabé stránky z Analýzy dokumentu
Vazba na SRR ČR	Vazba na specifický cíl Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
Vazba na SRLK	Vazba na specifický cíl Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
Vazba na ZÚR LK	Vazba na Zásady územního rozvoje Libereckého kraje ve znění Aktualizace č. 1 a 2
Navrhované klíčové aktivity	Příklady aktivit, které by měly vést k rozvoji Semilska v rozvojové oblasti
Příklady projektů z ISPZ	Projektové záměry vycházejí z ISPZ (stav k 1. 2. 2024), vybrané záměry jsou ve fázi plánování a přípravy ve struktuře: NÁZEV/NOSITEL/LOKALIZACE/NÁKLAD/REALIZACE OD – DO

1B Rozvoj cestovního ruchu a volnočasové infrastruktury

Zdůvodnění:	V území je zastaralá turistická infrastruktura (např. zázemí pro návštěvníky, WC). V případě cestovního ruchu není dost využít potenciál blízkosti Českého ráje a Krkonoš. Semilsko mělo v roce 2022 druhý nejnižší počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních ve srovnání s ostatními správními obvody v Libereckém kraji. Infrastruktura pro sportovní využití je v některých případech nevyhovující (rekonstrukce, opravy). <u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u> ✓ pestré přírodní prostředí a kulturní a historické dědictví ✓ potencionál území pro rozvoj cestovního ruchu ✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras ✗ zastaralá turistická vybavenost v území (např. zázemí pro návštěvníky, WC) ✗ nízká návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních ✗ nevyhovující sportovní infrastruktura
Vazba na SRR ČR:	SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit
Vazba na SRLK:	SC B1 Cestovní ruch jako důležitá součást hospodářství SC B2 Sport pro každého
Vazba na ZÚR LK:	Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Západní Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma. Z43 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Zabezpečovat ochranu přírodních hodnot v územích se sportovně rekreačním zatížením. Z44 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Zabezpečovat ochranu přírodních hodnot v oblasti zemědělského hospodaření, lesního hospodářství a myslivosti. Z49 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Vytvářet územní podmínky pro zabezpečení ochrany a péče o památkový fond kraje, respektovat dochované historické dědictví jako významný fenomén území, vytvářet územní podmínky pro jeho využívání ve prospěch rozvoje cestovního ruchu, kongresové a poznávací turistiky na území kraje. Z50 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Zajistit evidenci a vytvářet územní podmínky pro vhodné využití území s koncentrací objektů lidové architektury, vnímat dochované soubory jako významnou součást osídlení a

	obrazu krajiny v kontextu historie osídlení s přesahem do sousedních krajů a států. Z59 (Cestovní ruch, rekreace) Vytvářet územní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu jako perspektivního sektoru ekonomiky při upřednostňování šetrných forem – udržitelného cestovního ruchu ohleduplného k životnímu prostředí, který neohrozí přírodní a kulturní hodnoty území. Z60 (Cestovní ruch, rekreace) Rozvoj cestovního ruchu řídit zajištěností služeb dle kategorizace center a středisek cestovního ruchu v provázanosti na nabídku druhů rekreace dle rajonizace krajinných rekreačních oblastí a podoblastí cestovního ruchu. Z60a (Cestovní ruch, rekreace) Vytvářet územní podmínky pro propojení turistických oblastí, podoblastí a středisek cestovního ruchu prostředky bezmotorové dopravy. • Koridor Jizera, Mnichovo Hradiště – Turnov – Železný Brod – Semily – Jablonec nad Jizerou – Rokytnice nad Jizerou – Kořenov
Navrhované klíčové aktivity:	• Podpora budování a údržby základní turistické infrastruktury, včetně budování dalšího zázemí, a údržba a rekonstrukce této infrastruktury • Využití potenciálu blízkosti Českého ráje a Krkonoš pro rozvoj cestovního ruchu (např. nabídka služeb ubytování, zpracování nabídky tipů pro návštěvu ...) • Využití přírodního potenciálu Semilska pro rozvoj cestovního ruchu s ohledem na místní specifika • Podpora spolupráce a společných projektů v cestovním ruchu mezi subjekty z veřejné, neziskové a podnikatelské sféry • Rozvoj, modernizace, budování a údržba přírodních i umělých sportovišť a sportovních areálů
Příklady záměrů z ISPZ:	Vybudování tělocvičny v prostorách SVČDM/město Semily/Semily/15 000 000 Kč/2026–2030 BF Areál za muzeem, Lomnice nad Popelkou (obecní sklad a prostor pro trávení volnočasových aktivit)/město Lomnice nad Popelkou/Lomnice nad Popelkou/40 000 000 Kč/2023–2027 Rekonstrukce KC Golf/město Semily/Semily/ 15 000 000 Kč/2025–2028

1C Kvalitní dopravní infrastruktura a napojení do regionu

Zdůvodnění:	Na území se nenachází dálnice, silnice pro motorová vozidla ani silnice I. třídy. SO ORP Semily má nevyhovující silniční napojení, které brzdí např. další rozvoj podnikání v území. Některé silnice mají nevyhovující parametry a jsou v horším technickém stavu.

	Problematická je také bezpečnost „pěší dopravy“ v obcích a ve městech. Chybí parkovací kapacity v centrech obcí (např. Semily). Některé stanice a zastávky veřejné dopravy vyžadují rekonstrukci a bezbariérový přístup. <u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u> × nevyhovující směrové parametry silnic II/283 a II/288 × špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy) × chybějící chodníky podél komunikací a parkovací kapacity v centrech obcí × špatná dopravní dostupnost oblasti × nedostatečné dopravní napojení pro rozvoj výrobních a podnikatelských aktivit × nevyhovující stav stanic a zastávek veřejné dopravy
Vazba na SRR ČR:	SC 3.2 Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů SC 5.2 Zajistit dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu a ve vazbě na aglomerace a metropole
Vazba na SRLK:	SC C1 Spolehlivá doprava SC E2 Města pro život SC E3 Sebevědomý venkov
Vazba na ZÚR LK:	Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma. • Připravovat územní podmínky pro zlepšení dopravní dostupnosti území a dopravních a funkčních vazeb obcí zejména středisek cestovního ruchu. Z18 (Silniční doprava – koridory regionálního významu) Vytvářet územní podmínky pro zlepšení silniční dostupnosti Liberce ze všech částí Libereckého kraje. • Z prostoru jihovýchodního segmentu území kraje (Semily, Jilemnice) – koridor silnice II/283 ve vztahu k trase silnice I. třídy I/35. Z19 (Silniční doprava – koridory regionálního významu) Vytvářet územní podmínky pro úpravy dopravní sítě na koridorech silnic regionálního významu. • Silnice II/289, přeložka Semily • Silnice II/292, přeložka Semily • Silnice II/284, II/286, obchvat Lomnice nad Popelkou – Stružinec
Navrhované klíčové aktivity:	• Zlepšení silničního napojení do okolních okresů, vybudování napojení SO ORP Semily na kapacitní komunikaci I/35

	• Odstraňování havarijních, nevyhovujících a dopravně nebezpečných úseků silnic a místních komunikací • Řešení bezpečnosti na komunikacích (chodníky, přechody atd.) • Budování parkovacích kapacit • Rekonstrukce a modernizace stanic a zastávek veřejné dopravy, včetně jejich vybavení
Příklady záměrů z ISPZ:	Bezpečné chodníky/město Semily/Semily/45 000 000 Kč/2023–2028

2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě

Zdůvodnění:	Vodovodní sítě jsou v některých případech zastaralé s nevyhovujícím technickým stavem (např. Benešov u Semil, Semily). 14 obcí z 22 nemá kanalizaci. V ostatních obcích kanalizace je, avšak v některých případech je již zastaralá a je potřeba ji rekonstruovat (např. Semily). V některých obcích (např. Vysoké nad Jizerou) je zastaralé veřejné osvětlení, které má vysoké finanční náklady za energie. To samé je v případě nezateplených budov (např. obecní byty), které obce vlastní. Na většině území je zastaralá distribuční soustava nízkého napětí. Na některých místech je nedostačující rychlost internetového připojení. <u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u> ✓ malé vodní elektrárny (např. Spálov) ✓ vodohospodářské sdružení Turnov ✓ bioplynové stanice ✗ zastaralé veřejné osvětlení, nezateplené budovy ve vlastnictví obce a s tím spojené vysoké finanční náklady ✗ zastaralost distribuční soustavy nízkého napětí ✗ zastaralost vodovodních a kanalizačních sítí ✗ chybějící připojení na kanalizační síť ✗ místně nedostačující rychlost internetového připojení
Vazba na SRR ČR:	SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce SC 3.5 Umožnit energetickou transformaci venkovského zázemí regionálních center V tématu vodohospodářská infrastruktura nebyla identifikována přímá vazba na SRR ČR 2021+
Vazba na SRLK:	SC C2 Chytré sítě

Vazba na ZÚR LK:	Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Západní Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma. • Připravovat územní podmínky pro zlepšení technické infrastruktury, preferovat „zelené technologie“ (např. vytváření autonomních energetických systémů pro zajištění místní spotřeby energie založených na bázi obnovitelných zdrojů), vždy v souladu s ochranou hodnot území. Z28 (Čištění odpadních vod) Zlepšit kvalitativní stav povrchových a podzemních vod, vytvářet územní podmínky pro eliminaci hlavních zdrojů znečištění povrchových a podzemních vod. Z30 (Energetika) Zajistit územní podmínky pro efektivní zásobování území energiemi a hospodaření s nimi. Z34 (Spoje a telekomunikace) Vytvářet podmínky pro zlepšení dostupnosti služeb spojů a telekomunikací ve vztahu k potřebám území.
Navrhované klíčové aktivity:	• Budování a obnova kvalitního a energeticky, ekologicky i fyziologicky šetrného veřejného osvětlení (např. LED pouliční osvětlení) • Využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie s ohledem na ochranu okolního prostředí (např. rozvoj energetického využití odpadů, vodní a větrné energie, optimalizace systému centrálního zásobování teplem v komunitní energetice) • Modernizace systémů zateplování, fasád, střech a využívání obnovitelných zdrojů na veřejných budovách • Rekonstrukce zastaralých a nevyhovujících vodovodních sítí • Rekonstrukce distribuční soustavy nízkého napětí • Budování a obnova kanalizací a čistících zařízení odpadních vod, včetně lokálních čistíren odpadních vod • Podpora výstavby a modernizace infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu
Příklady záměrů z ISPZ:	Optimalizace veřejného osvětlení/město Semily/Semily/12 000 000 Kč/2024–2028

1D Dostupnost zdravotních a sociálních služeb

Zdůvodnění:	Menší obce nemají zdravotní služby a obyvatelé tak musejí dojíždět do okolních větších obcí (např. ordinace praktického lékaře). S ohledem na demografické a společenské změny v socioekonomické struktuře bude nutné připravit podmínky k zajištění sociálních služeb hlavně pro seniory a osoby s různými nemocemi.

	<u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u> ✓ zdravotnické zařízení – nemocnice v Semilech, Nemocnice následné péče s poliklinikou Lomnice nad Popelkou a Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie ve Vysokém nad Jizerou ✗ nedostatek lékařů v menších obcích (zubaři, praktičtí lékaři) ✗ nepříznivá věková struktura obyvatelstva ✗ nižší dostupnost pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované ✗ nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory)
Vazba na SRR ČR:	SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit
Vazba na SRLK:	SC D2 Zodpovědná péče o zdraví SC D3 Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti SC E3 Sebevědomý venkov
Vazba na ZÚR LK:	Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.
Navrhované klíčové aktivity:	• Podpora vzniku a udržení ordinací primární péče v regionu • Rozvoj sítě sociálních služeb založené na aktuálních potřebách uživatelů a území ve vztahu k dostupným zdrojům
Příklady záměrů z ISPZ:	Transformace zařízení Služby sociální péče TEREZA, p.o., Benešov u Semil/Liberecký kraj/Semily/139 000 000 Kč/2022–2027

1E Zajištění dostupného a kvalitního bydlení

Zdůvodnění:	Bytový fond ve vlastnictví obcí a měst je mnohdy v nevyhovujícím stavu. Na území je lokalizováno větší množství trvale neobydlených domů (např. Bystrá nad Jizerou, Syřenov). V území chybí dostatek dostupného a komunitního bydlení. <u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u> ✓ nízký rozsah sociálního vyloučení ✗ zastaralý bytový fond a jeho nevyhovující stav ✗ vysoký podíl neobydlených domů ✗ nedostatečný bytový fond pro vznik systému dostupného bydlení a komunitního bydlení

Vazba na SRR ČR:	SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce
Vazba na SRLK:	SC E2 Města pro život SC E3 Sebevědomý venkov
Vazba na ZÚR LK:	Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Západní Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma. Vytvářet územní podmínky pro rozvoj kvality bydlení a občanského vybavení, nepřipouštět spontánní přístupy k urbanizaci území, chránit přírodní, kulturní, urbanistické a architektonické hodnoty území před nevratnými urbanizačními zásahy. Z54 (Koncepte územního uspořádání, typologie městských a venkovských prostorů) Vytvářet územní podmínky pro vyvážený rozvoj území a sociální soudržnosti v diferencovaných podmínkách městského a venkovského prostoru. Z64a (Stanovení cílových kvalit krajin, včetně územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení) Územní rozvoj realizovat v souladu s cílovými kvalitami krajin.
Navrhované klíčové aktivity:	Podpora obnovy a rekonstrukce bytového fondu Podpora dostupnosti kvalitního bydlení pro všechny skupiny obyvatel včetně sociálního a krizového bydlení
Příklady záměrů z ISPZ:	Regenerace panelového sídliště Jižní - Luční/město Semily/Semily/70 000 000 Kč/2024–2030 „BF“ Rekonstrukce staré školy na bytový a volnočasový dům/obec Bystrá nad Jizerou/Bystrá nad Jizerou/17 000 000 Kč/2023–2026 Regenerace sídliště Oleška/město Semily/Semily/100 000 000 Kč/2025–2030

2E Rozvoj veřejné infrastruktury a udržení služeb v území

Zdůvodnění:	Na území jsou budovy občanské vybavenosti, které v mnoha případech nejsou zateplené nebo vyžadují nutné opravy. V menších obcích dochází k uzavírání služeb (např. obchody). <u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u> ✓ střední školství – Gymnázium Ivana Olbrachta v Semilech, střední škola v Semilech, Integrovaná střední škola ve Vysokém n. Jizerou a střední škola v Lomnici nad Popelkou

	× nevyhovující stav budov občanské vybavenosti × uzavírání služeb v menších obcích
Vazba na SRR ČR:	SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti
Vazba na SRLK:	SC E2 Města pro život SC E3 Sebevědomý venkov
Vazba na ZÚR LK:	Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Západní Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma. • Vytvářet územní podmínky pro rozvoj kvality bydlení a občanského vybavení, nepřipouštět spontánní přístupy k urbanizaci území, chránit přírodní, kulturní, urbanistické a architektonické hodnoty území před nevratnými urbanizačními zásahy. Z53 (Zásady koncepce ochrany civilizačních hodnot, rozvoj struktury osídlení) Vytvářet územní předpoklady pro zvyšování funkčních kooperací mezi centry osídlení na bázi intenzivnějších pracovních a obslužných kontaktů. • Účelné a koordinované využívání a rozvoj potenciálu zařízení občanského vybavení. Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.
Navrhované klíčové aktivity:	• Podpora obnovy a rekonstrukce budov občanské vybavenosti • Podpora dostupnosti a udržení služeb v menších obcích, včetně mobilních služeb a sdílení prostor
Příklady záměrů z ISPZ:	Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

1F Řešení negativních vlivů na ŽP

Zdůvodnění:	Na Semilsku probíhá těžba nerostných surovin. Jejich následný převoz nákladní dopravou zvyšuje prašnost a znečišťuje ovzduší v okolí. Uzavřené dobývací prostory mohou obsahovat stopy nebezpečných látek. Semilsko je ohroženo vodní erozí a voda zde rychle odtéká.

	Na území se nacházejí staré ekologické zátěže (např. kontaminovaná plocha Technolen technický textil v Lomnici nad Popelkou nebo skládka s.p. Technometra v Semilech). <u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u> ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit ✗ negativní dopady těžby nerostných surovin na krajinný ráz a ovzduší ✗ nedostatečná retenční schopnost krajiny a vodní eroze ✗ existence starých ekologických zátěží
Vazba na SRR ČR:	SC 3.4 Pečovat o prostředí obce a stabilizovat dlouhodobé využívání krajiny a zamezit její degradaci
Vazba na SRLK:	SC F1 Zdravé životní prostředí SC F2 Respektovaná příroda a krajina SC F3 Šetrné zemědělství a lesní hospodářství
Vazba na ZÚR LK:	Z42 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Zajistit ochranu přírodních hodnot území kraje jejich vhodným využíváním a odpovídající péčí. Z47 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Hospodárně využívat nerostné bohatství kraje, řešit územní střety mezi zájmy těžby nerostných surovin a zájmy ochrany přírody a krajiny a zájmy ochrany vod.
Navrhované klíčové aktivity:	• Využívání metod šetrných k životnímu prostředí a okolí při získávání a zpracování nerostných surovin • Podpora aktivit vedoucích k rekultivaci území po těžbě nerostných surovin, včetně využití přírodě blízké obnovy • Podpora využití brownfields pro nové účely nebo jejich odstranění, včetně likvidace existujících ekologických zátěží v jejich areálech • Podpora zadržování vody v krajině vytvářením pestré mozaiky přírodě blízkých opatření (např. v zemědělství)
Příklady záměrů z ISPZ:	Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

Závěr

Případová studie pro SO ORP Semily je již čtvrtou vytvořenou studií v Libereckém kraji z celkových pěti (SO ORP Nový Bor, Frýdlant, Tanvald, Semily a správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko).

Na základě analýzy a zapojení místních aktérů ze SO ORP Semily byly definovány silné a slabé stránky území. Mezi silné stránky Semilská patří: nízký rozsah sociálního vyloučení, potenciál pro rozvoj cestovního ruchu nebo nadprůměrná volební účast. Mezi slabé stránky území můžeme zařadit: špatné dopravní napojení Semilská, uzavírání nebo nedostupnost služeb v menších obcích.

Pro sledované území bylo definováno 7 rozvojových oblastí rozdělených do 5 rozvojových témat (atraktivní kraj, propojený kraj, pečující kraj, spolupracující kraj a zelený kraj). Rozvojové oblasti budou cílit na vyrovnání regionálních disparit (např. zlepšení dopravní dostupnosti a stavu silnic, udržení služeb v menších obcích atd.). Z výčtu všech rozvojových oblastí v této případové studii nemá pouze jedna vazbu na SRR ČR. Tím je rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury v regionu, energetika a sítě.

Seznam zkratek

ASZ	Agentura pro sociální začleňování
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EK ČR	Exekutorská komora České republiky
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožená území
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
MAS	Místní akční skupina
MŠ	Mateřská škola
NPÚ	Národní památkový ústav
ORP	Obec/obce s rozšířenou působností
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SO POÚ	Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
OZE	Obnovitelné zdroje energie
SRLK 2021–2027	Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
SRR ČR 2021+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
TUL	Technická univerzita v Liberci
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚPP	Územně plánovací podklady
ZŠ	Základní škola

Seznam indikátorů

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Geografická charakteristika území	Rozloha	km ²	ČSÚ	230	2022	3 163,41
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet obyvatel	počet	ČSÚ	25 605	2022	449 177
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Hustota osídlení	obyv./ km ²	ČSÚ	111,3	2022	142,0
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Průměrný věk	věk	ČSÚ	43,7	2022	42,6
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Index stáří	index ¹⁸	ČSÚ	142	2022	127
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Index ekonomického zatížení	index ¹⁹	ČSÚ	63,3	2022	58,7
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Celkový přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	+11,9	2022	+26,0
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Přirozený přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	-2,3	2022	-2,4
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Celkový přírůstek (úbytek) stěhováním na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	+14,2	2022	+28,4
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet obcí/městysů	Počet	ČSÚ	18/1	2022	172/4
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet měst	počet	ČSÚ	3	2022	39

¹⁸ Poměr počtu osob ve věku 65 a více let k počtu dětí ve věku 0–14 let (obvykle na 100 dětí) ve stejném časovém okamžiku.

¹⁹ Poměr počtu osob v ekonomicky neaktivním věku (běžně 0–14 let a 65 a více let) k počtu osob v ekonomicky aktivním věku (15–64 let) ve stejném časovém okamžiku.

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Ekonomické podmínky	Čisté nominální peněžní příjmy v porovnání s průměrem ČR	index ²⁰	TUL, 2021	-9,2	2020	-4,2
Ekonomické podmínky	Počet lokalit v databázi brownfields LK	počet	KÚ LK	20	k 2. 4. 2024	228
Ekonomické podmínky	Podíl orné půdy na zemědělské půdě	%	ČSÚ	49,71	2022	44,38
Ekonomické podmínky	Intenzita podnikatelské aktivity	počet podnik. subjektů na 1000 obyvatel	ČSÚ	267,92	2022	257,75
Ekonomické podmínky	Počet ekonomických subjektů	počet	ČSÚ	6 860	2022	115 776
Ekonomické podmínky	Podíl nezaměstnaných osob	%	ČSÚ	3,9	2022	4,0
Ekonomické podmínky	Osoby s délkou evidence na úřadu práce nad 12 měsíců	%	ČSÚ	22,8	2022	23,3
Ekonomické podmínky	Pracovní místa v evidenci úřadu práce	počet	ČSÚ	456	2022	7 372
Ekonomické podmínky	Počet evidovaných osob na úřadu práce na 1 volné pracovní místo	počet	ČSÚ	1,3	2022	1,4
Veřejné služby	Počet ordinací všeobecného praktického lékaře	počet	ČSÚ	13	2021	226
Veřejné služby	Počet ordinací praktického lékaře pro děti a dorost	počet	ČSÚ	5	2021	83
Veřejné služby	Počet ordinací zubního lékaře	počet	ČSÚ	9	2021	226
Veřejné služby	Domovy pro seniory	počet	ČSÚ	1	2021	21

²⁰ Index ukazuje pozici SO POÚ/SO ORP/kraje v rámci celé ČR. Hodnoty indexu vyšší než 1,00 ukazují, že indikátor daného území je vyšší než ve zbytku ČR a naopak. Index po odečtení čísla 1,00 a vynásobení výsledku 100 dává procentuální odchylku od průměrného stavu v ČR.

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Veřejné služby	Domovy se zvláštním režimem	počet	ČSÚ	0	2021	10
Veřejné služby	Podíl osob v exekuci (na počtu ob. 15+)	%	EK ČR	5,00	k 1. 10. 2023	7,74
Veřejné služby	Index sociálního vyloučení	index ²¹	ASZ	4,4	2022	9,1
Veřejné služby	Podíl osob bez vzdělání	%	ČSÚ	0,66	2021	0,77
Veřejné služby	Podíl osob se základním vzděláním (vč. neukončeného)	%	ČSÚ	13,51	2021	13,71
Veřejné služby	Podíl osob se středním vzděláním (bez maturity)	%	ČSÚ	36,80	2021	34,13
Veřejné služby	Podíl osob s maturitou	%	ČSÚ	30,00	2021	29,91
Veřejné služby	Podíl osob s vyšším odborným vzděláním a konzervatoří	%	ČSÚ	1,68	2021	1,37
Veřejné služby	Podíl osob s vysokoškolským vzděláním	%	ČSÚ	11,53	2021	13,21
Veřejné služby	Podíl osob s nezjištěným vzděláním	%	ČSÚ	5,81	2021	6,90
Veřejné služby	Podíl žáků s nedokončeným základním vzděláním při ukončení povinné školní docházky – běžné třídy	%	ASZ	1,8	školní rok 2020/21	4,0
Veřejné služby	Index kriminality obvodního oddělení policie Semily	index	mapa kriminality	8,8	2020	10,1

²¹ Index je počítán pomocí 5 indikátorů. Podrobněji ke konstrukci indexu na https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucení/.

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Veřejné služby	Index kriminality obvodního oddělení policie Lomnice nad Popelkou	index	mapa kriminality	1,2	2020	10,1
Veřejné služby	Počet obyvatel na vyplacenou dávku příspěvku na bydlení	počet	KÚ LK	11	2019	12
Veřejné služby	Příspěvek na živobytí	počet obyvatel na dávku (medián)	KÚ LK	50	2019	39
Veřejné služby	Intenzita bytové výstavby	počet dokončených bytů na 1000 obyvatel	ČSÚ	1,7	2022	2,3
Veřejné služby	Dokončené byty	počet	ČSÚ	44	2022	1 046
Veřejné služby	Počet sociálně vyloučených lokalit	počet	KÚ LK	4	2020	100
Veřejné služby	Počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách	počet	KÚ LK	272	2020	4 879
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet turistických informačních center	počet	KÚ LK	5	2023	52
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet hromadných ubytovacích zařízení	počet	ČSÚ	29	2022	992
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních všech typů	počet	ČSÚ	1 227	2022	47 115

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Cestovní ruch, sport a kultura	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení	počet hostů	ČSÚ	14 887	2022	1 113 981
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet nemovitých kulturních památek	počet	NPÚ	211	2023	2 253
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet národních kulturních památek	počet	NPÚ	0	2023	15
Infrastruktura	Procento bytů připojených na kanalizaci	%	ČSÚ	53,0	2021	69,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na vlastní ČOV	%	ČSÚ	8,0	2021	4,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na žumpu, jímku	%	ČSÚ	35,0	2021	23,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na plyn	%	ČSÚ	59,8	2021	57,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na veřejný vodovod	%	ČSÚ	80,0	2021	82,6
Životní prostředí	Podíl zemědělské půdy na celkové rozloze území	%	ČSÚ	60,0	2022	44,1
Životní prostředí	Podíl lesních pozemků na celkové rozloze území	%	ČSÚ	29,3	2022	44,7
Životní prostředí	Počet lokalit v databázi brownfields LK	počet	KÚ LK	20	k 2. 4. 2024	228
Rozvoj a správa území	Volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2021	%	ČSÚ	68,2	2021	64,6
Rozvoj a správa území	Volební účast do zastupitelstev krajů 2020	%	ČSÚ	43,6	2020	40,4

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Rozvoj a správa území	Volební účast do zastupitelstev obcí 2022	%	ČSÚ	51,0	2022	43,9
Rozvoj a správa území	Volební účast v prezidentských volbách v členění 1. kolo/2. kolo	%	ČSÚ	70,7/71,2	2023	67,3/69,3
Rozvoj a správa území	Územní plány obcí v členění žádný/nejstarší/starý/nový	počet	KÚ LK	1/0/0/21	2023	13/5/14/183
Rozvoj a správa území	Podíl obcí s novým územním plánem k celkovému počtu obcí v ORP	%	KÚ LK	95	2023	85

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE
ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE A EVROPSKÝCH PROJEKTŮ
oddělení rozvojových koncepcí
U Jezu 642/2a
461 80 Liberec 2

<http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz>
<http://rsk-lk.cz/hsou>

Další informace:
www.uzemnidimenze.cz

ISBN 978-80-909157-7-0

9 788090 915770